

Vadlīnijas

Tiesu ekspertīžu metožu aprakstu noformēšanai

Apstiprināts:
Tiesu ekspertu padomes sēdē
2023.gada 22.jūnijā,
protokols Nr.18

Metodes nosaukums

1. Ievads /Mērķis

Metodes mērķim jābūt skaidri definētam. Tas ietver vispārīgu informāciju, īsu metodes pamatprincipu aprakstu un teorētisko pamatojumu.

2. Darbības joma

Apraksta, kāda veida objektiem/paraugiem to lieto, kādi ir nosakāmie parametri vai lielumi un to diapazoni. Norāda ierobežojumus, kam metodi nevar lietot. Norāda paņēmienus, ko izmanto, veicot objektu analīzi un izpēti, sākot no vizuālās izpētes līdz pat sarežģītām instrumentālām procedūrām.

3. Definīcijas un saīsinājumi

Definē saīsinājumus un metodes aprakstā lietotos terminus, ar kuriem izsaka specifisku, ierobežotu kādas atsevišķas nozares jēdzienu. Terminu, kas skaidrots vispārlietojamās leksikas vārdnīcā, nav jāskaidro.

Izvairīties no sinonīmu lietošanas, kas var radīt interpretācijas problēmas.

4. Aparatūra, piederumi, reaģenti

Ietver informāciju par tehniskās izpildes prasībām (kalibrēšana, verifikācija, apkopes prasības) aparatūrai un iekārtām, lietotajiem references materiāliem un standartiem, kā arī datorprogrammām, testiem un analītiskiem paņēmieniem un procedūrām. Jānorāda īpašās prasības attiecībā uz vides apstākļiem.

5. Riska faktori

Faktori, kas var ietekmēt rezultātu un jāņem vērā, strādājot ar šo metodi, piemēram, specifiski izpētei nepieciešami vides nosacījumi, īpaši objektu glabāšanas nosacījumi, piesārņojuma novēršanas pasākumi, īpaši darba paņēmieni vai prasības izpētes procesā, procesa stabilizācijas laiks, ekspertīžu secības noteikšana un objektu aizsargāšana, lai neiznīcinātu vai neradītu papildu pēdas, ja vienus un tos pašus objektus nepieciešams pētīt vairāku specialitāšu ekspertiem.

6. Darba gaita

Jāapraksta visa darba gaita soli pa solim secīgā kārtībā tā, lai pēc aprakstītās metodes var pilnība veikt sadaļā "Darbības joma" definēto izpēti:

- objektu uzglabāšana, sagatavošana, identifikācijas zīmju piešķiršana;
- nepieciešamās pārbaudes pirms darba uzsākšanas,
- pārbaudes, lai pārliecinātos, ka iekārta strādā pareizi, un, ja nepieciešams, iekārtas kalibrēšanu un noregulēšanu pirms katras lietošanas,
- izpētes detalizēta procesa apraksts,

- analīzes metode un reģistrējamie dati,
- novērojumi un rezultātu reģistrēšanas veidi.

7. Rezultātu novērtējums un interpretācija

Norāda principus, pēc kuriem novērtē rezultātus, un pazīmes, ko izmanto secinājumu pamatošanai, piemēram:

- raksturo vispārīgās un sevišķās pazīmes,
- izvērtē pazīmju sakritības un atšķirības, nosaka to nozīmīgumu un pietiekamību noteikta veida secinājuma formulēšanai,
- norāda, kāpēc noteiktu apstākļu dēļ nav iespējams sniegt secinājumu.

Ja rezultātu izsaka skaitliskā veidā, tad, ja iespējams, norāda nenoteiktību vai raksturojošās kļūdas.

Ja secinājumus sniedz, pamatojoties uz salīdzinošo izpēti, norāda salīdzinošās informācijas avotus. Ja lieto secinājumu skalu, tad nosauc secinājumu skalas gradācijas un ir ieteicams sniegt katras gradācijas skaidrojumu.

8. Darba drošība

Apraksta riskus, kas saistīti ar veselību un darba drošību, jebkurus drošības pasākumus, kas jāievēro.

9. Kvalitātes nodrošināšanas pasākumi

Piemēram, rezultātu, eksperta atzinuma projekta pārbaude, iekārtu kalibrēšana, ikdienas un periodiskās iekārtu/procesa/reagentu pārbaudes, kontroles paraugu vai references materiālu lietošana, kontrolkaršu veidošana, piedalīšanās prasmes pārbaudēs, objektu/paraugu atkārtota izpēte, paralēla paraugu testēšana u.c.

10. Pielikumi

Norāda pievienotos pielikumus, kas pievienoti metodei, lai uzlabotu metodes pielietojumu

11. Bibliogrāfija

Norāda ar metodi saistītos avotus, kvalitātes sistēmas dokumentus, procesu aprakstus, instrukcijas, iekārtu lietošanas instrukcijas, veidlapas u.c.